

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ**

ІСТОРІЯ ОБРОЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Схвалено на засіданні кафедри акторської майстерності
Протокол № 1 від 29 серпня 2012 р.
Завідувач кафедри проф. Г.В. Локарева

Запоріжжя 2012

ВСТУП

Програма курсу „Образотворче мистецтво” відповідає навчальному плану за напрямом підготовки 0202 „Мистецтво”.

Курс „Образотворче мистецтво” розрахований на студентів II – III курсу факультету соціальної педагогіки і психології спеціальності „Театральне мистецтво”.

Курс „Образотворче мистецтво” складається з 4 навчальних модулів.

Мета курсу – розкрити сутність і специфіку образотворчого мистецтва, закономірності його історичного розвитку, сприяти розвитку естетичних почуттів та системи художніх цінностей студентів – майбутніх акторів.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з характерними рисами образотворчого мистецтва;
- розкрити етапи становлення образотворчого мистецтва;
- познакомити з основними художніми школами;
- вивчити творчість провідних художників, скульпторів, архітекторів світу;
- збагачення студентів знанням про історію образотворчого мистецтва.

В результаті вивчення курсу студент повинен знати:

знати:

- характерні риси образотворчого мистецтва;
- основні періоди розвитку образотворчого мистецтва;
- біографії та творчість видатних художників, скульпторів, архітекторів;
- розвивати естетичні почуття та художній смак;

вміти:

- аналізувати твори живопису, графіки, архітектури, скульптури, дати характеристику та належність до даного стилю;
- оцінювати їх ідейну та художню вартість;
- висловлювати певну самостійну думку про певні репродукції.

Міждисциплінарні зв'язки.

Курс „Образотворче мистецтво” поглиблює, що здобули студенти у загальноосвітній школі на уроках „Образотворче мистецтво”. Викладання певного курсу знайдуть подальший зв'язок з навчальним матеріалом курсів „Музичне мистецтво”, „Історія театру” та інших дисциплін, вивчення яких потребує від студентів розвиненого естетичного почуття та загальної духовної культури.

II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Самостійна робота студентів (СРС) – це основна форма організації навчання, яка включає різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється на аудиторних та позааудиторних заняттях з урахуванням індивідуальних особливостей і пізнавальних можливостей студентів під керівництвом викладача або без його безпосередньої участі.

Метою ж СРС є не тільки формування у студентів уміння самостійно поповнювати свої знання та вільно орієнтуватися у потоці наукової інформації, а й формування активності та самостійності як необхідної умови для подальшого самонавчання та участі у науково-дослідницькій діяльності.

Розглянемо форми організації самостійної роботи студентів у вищій школі, які передбачає кредитно-модульна система.

Кредитно-модульна система навчання передбачає такі ж, як і у традиційній системі навчання – аудиторна та позааудиторна робота. Але при цьому кредитно-модульна система навчання більше часу відводить на позааудиторну навчальну діяльність студентів, а саме – на самостійну навчальну діяльність студентів, при чому без участі викладача.

Самостійна навчальна діяльність має місце і в аудиторній навчальній діяльності, хоча вона відбувається під керівництвом викладача.

Так, наприклад, дослідник А. Фурман запропонував проблемно-модульну організацію вивчення матеріалу, який відводиться на самостійне вивчення. Кожний навчальний модуль, незалежно від кількості годин, має диференціюватися на три типи завдань з самостійної роботи – науково-інформаційний, науково-проектний та світоглядно-рефлексивний.

Науково-інформаційні завдання покликані висвітлити прогресивні способи добування й використання теоретичних знань з конкретної проблемної теми курсу. Головна мета такого типу СРС – це виявлення та доведення фундаментальних залежностей, що організуються в розумовій діяльності людини у вигляді теорій, законів, понять, наукових фактів.

Науково-проектні завдання спрямовано на розкриття нормотворчої функції, подання наукової інформації у прийнятих соціальних формах-взірцях, це – інструкції, програми, методики, технології, правила. Мета цього типу завдань СРС - залучення студентів до соціального нормотворення, навчання їх теорії і практики наукового проектування.

Світоглядно-рефлексивні завдання представляють з себе засіб, за допомогою якого відбувається розширення світобачення студентів, прискорення їх духовного розвитку та виявлення шляхів громадського і професійного самоствердження. Метою даного типу СРС є ціннісно-естетичне наповнення та розгортання процесів критичної і творчої рефлексії здобутого, збагачення чуттєво-естетичної сфери та моральне зростання у довірливих взаємостосунках з викладачем.

Але не треба забувати, що для того, щоб процес розвивальної взаємодії під керівництвом викладачів, для студентів став довершеним, необхідно пропорційно розподілити програмний зміст кожного навчального модуля на сім етапів: установчо-мотиваційний; теоретико-пошуковий; консультативно-смысловий; соціально-адаптивний; системно-довідковий; корекційно-рефлексивний; культурно - підсумковий.

Ці етапи мають місце і в інших формах організації навчання, а саме: семінарах, навчальних конференціях, навчальних симпозіумах, диспутах тощо.

Усі вище вказані постмодерні форми навчання містять у собі самостійну роботу студентів під керівництвом викладача, метою якої є закріплення засвоєних на лекції знань, умінь та навичок, а також активізації науково-дослідної роботи студентства, що повинно сприяти більш ґрунтовному засвоєнню достатньо доступного матеріалу і додаткової інформації, а також виконання творчих робіт.

Кожна форма організації СРС в навчальному процесі пов'язана з необхідними методами навчання. Форми навчання та методи тісно пов'язані між собою, але існує й різниця, тому що форми навчання відображають організаційний бік навчально-виховного процесу, а методи – процесуальні й методичні.

Треба зауважити, що методи навчання являють собою систему цілеспрямованих дій викладача, які:

- організовують пізнавальну та практичну діяльність студентів;
- спрямовують студентів на засвоєння знань і формування необхідних умінь, навичок та на загальний розвиток;
- спонукають студентів до засвоєння необхідних знань, формування вмінь, навичок, фізичного, розумового й морального розвитку та розвитку емоційно-вольової сфери, мислення, уваги, пам'яті.

Зміст самостійної роботи з дисципліни складає:

1. Самостійне опрацювання тем навчального курсу.
2. Самостійне опрацювання наукових та періодичних видань.
3. Написання рефератів.
4. Підготовка до іспиту.

III. ЗМІСТ КУРСУ «ІСТОРІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА» ТА ПИТАННЯ, ЩО САМОСТІЙНО ВИВЧАЮТЬСЯ.

Назви тем й завдання, які виносяться на самостійну роботу	Години /Література	Форма контролю
Модуль 1.		
Тема 1. Найдавніше мистецтво Західної Європи. Походження мистецтва. Первісне мистецтво. Тема 2. Мистецтво стародавнього світу. Мистецтво Стародавнього Єгипту. Завдання. Ознайомлення та порівняльний аналіз найдавнішого мистецтва Західної Європи, Стародавнього Єгипту та Стародавнього Риму.	5 г. 5 г. Основна №№ - 1, 2. Додаткова №№ - 1.	Поточний Конспект
Тема 3. Егейське мистецтво. Мистецтво Стародавньої Греції. Завдання. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою «Мистецтво Стародавньої Греції»	5 г. Основна №№ - 1, 2. Додаткова №№ -4, 5.	Поточний. Реферативні повідомлення
Тема 4. Мистецтво Стародавнього Риму. Мистецтво Римської імперії. Завдання. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою «Мистецтво Стародавнього Риму. Мистецтво Римської імперії»	5 г. Основна №№ - 1, 2, 9, 11. Додаткова №№ -1, 3.	Поточний. Реферативні повідомлення
Модуль 2.		
Тема 5. Мистецтво Західної Європи V – XIVст. Романське мистецтво XI-XIIст. Завдання. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою «Романське мистецтво XI-XIIст. та Готичне мистецтво»	5 г. Основна №№ - 1, 2, 9, 11. Додаткова №№ -4, 6.	Поточний Доповідь
Тема 6. Мистецтво Візантії. Завдання. Ознайомлення з архітектурою Візантії. Храм св. Софії в Константинополі.	5 г. Основна №№ - 1, 2, 11. Додаткова №№ -7.	Поточний Конспект

<p>Тема 7. Мистецтво Східної Європи X – XIII ст. Мистецтво Київської Русі і України X – XIII ст. Завдання. Аналіз архітектури соборів у м. Києві та Новгороді. Іконопис, книжкова графіка. Мистецтво Київської Русі X – XIII ст.</p>	<p>5 г. Основна №№ - 1, 2, 9. Додаткова №№ - 3. 4. 5.</p>	<p>Поточний. Реферативні повідомлення Поточний Конспект</p>
<p>Тема 8. Мистецтво Європи XV –XVI ст. Завдання. Аналіз та самостійне ознайомлення архітектури, скульптури, живопису епохи Відродження.</p>	<p>6 г. 6 г. Основна №№ - 9,11 Додаткова №№ - 6, 7, 8.</p>	<p>Поточний. Реферативні повідомлення</p>

IV. ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ильина Т.В. История искусств./ Учеб. Пос. для студ. Вузов. М., Высшая школа, 1983. – 317с.
2. Малая история искусств. Искусство средних веков в Западной и Центральной Европе. Ред. Кантор А.М. М., Искусство, 1981. – 382с.
3. Ильина Т.В., Щербаков М.Н. Русский XVIII век./ Учеб. пос для студ. высших учебн. зав. М., Дрофа, 2004. – 512с.
4. Зотов А.И., Сопоцинский О.И. Русское искусство. Исторические очерки. Ред. Н.Моргунова. М., Изд. академии художеств СССР, 1951. - 317с.
5. Жидков Г.В. Русское искусство XVIII века. М., Гос. изд-во Искусство, 1954. – 143 с.
6. Евангулова О.С. Изобразительное искусство в России первой четверти XVIII века. М., Изд. МГУ, 1987. – 296с.
7. Очерки русской культуры XVIII века. ч.4. / Под ред. Академика Б.А.Рыбакова. М., Изд. МГУ, 1990. – 382 с.
8. Алексеева Т.В. Боровиковский. М., Гос. изд-во Искусство, 1960. – 41 с.

9. Наливайко Д.С. Искусство: направления, течения, стили. К., Мистецтво, 1980. – 288 с.
10. Архангельская А.И. Боровиковский. Изд-во ГТГ, 1946. – 61 с.
11. Забалуева Т.Р. История искусств. Стили в изобразительном и прикладных искусствах, архитектуре, литературе и музыке. \ Учебн. для вузов. М., Изд-во АСВ, 2003. – 128 с.
12. Архипов Н.И., Раскин А.Г. Бартоломео Карло Растрелли. М.,Л., Изд. Искусство, 1964. – 152 с.

Додаткова:

1. Валицкая А.П. Дмитрий Григорьевич Левицкий. \ Альбом-проспект. \ Л., Художник РСФСР, 1958. – 23с.
2. Молева Н.И. Левицкий Д.Г. \ Жизнь в искусстве. \ М., Искусство, 1980. – 278с.
3. Каганович А. Михаил Иванович Козловский. М., Гос. изд. изобр. иск., 1959. – 46с.
4. Рокотов Федор Степанович и художники его круга. \ Ред. Н.Моргунова \ М., Изд. академии художеств СССР, 1960. – 182с.
5. Павлицкая А.П. Дмитрий Григорьевич Левицкий, Л., Художник РСФСР, 1985. – 96с.
6. Петров В.Н. Михаил Иванович Козловский, Л., Художник РСФСР, 1976. – 68с.
7. Петров В.Н. Козловский М.И. \ Второе издание \ Л., Художник РСФСР, 1982. – 64с.
8. Леонтьева Г.К. Карл Брюллов. Л., Художник РСФСР, 1980. – 80с.
9. Михайлова К.В. Орест Адамович Кипренский \ \ Великие художники. Русские, украинские портретисты 18 – 19 веков. Ч. 16,17,19,25,30,85,90,91. – Л., Художник РСФСР, 1986. – 96с.